

25 Ekim 2018

Türk Telekom olayı: Asrın yolsuzluğu

Türk kamuoyu uzunca bir süredir Türk Telekom'da yaşanan gelişmeleri merakla izliyor. Ancak gerçeği bir türlü tüm detayı ile öğrenemiyor, anlayamıyor. Peki Türk Telekom'da gerçekte neler oluyor? Kısaca özetleyelim.

30 Ağustos 2018 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Türk Telekom'da % 55 hissesi bulunan OTAŞ'ın Akbank, Garanti Bankası ve İş Bankası tarafından oluşturulacak bir ortak girişim şirketine devredilmesini onayladı. Lübnanlı Hariri ailesinin doğrudan ve Saudi Telecom Company'nin dolaylı ortak olduğu OTAŞ, Türk Telekom hisselerini teminat göstererek 2013 yılında aldığı 4,75 milyar dolar tutarındaki krediyi geri ödeyememiş, bunun üzerine kreditor bankalar teminat hisselerini devralarak kuracakları bir ortak girişim şirketine devretmeye karar vermişti. Lübnanlı Hariri ailesi ile Suudi Telekom Şirketi'nin (STC) ortak olduğu Oger Telecom, 2005 yılında Türk Telekom'un %55'ini satın almış, bu Oger Telecom'un Türkiye'de kurduğu Ojer Telekomünikasyon A.Ş. (OTAŞ) adlı şirket üzerinden yapılmıştı.

Aslında olayın perde arkası tam bir soygun hikayesi!

1990'lı yıllarda Türk Telekom'a biçilen piyasa değeri benzer ülkelerdeki Telekom özelleştirmeleri ile mukayese edildiğinde 25-30 milyar dolar seviyesinde idi. 1990'larda piyasa değeri bu seviyelerde olan Türk Telekom satışı 11 yıllık bir sürecin sonrasında iptal edildiği için, bu defa 2005 yılında 6,5 milyar dolara satışı gerçekleşti. Kasım 2005'te AKP hükümeti şirketin hisselerinin %55'ini 21 yıllığına Lübnan firması Oger Telecom'un Türkiye'de kurduğu Ojer Telekomünikasyon AŞ (OTAŞ) adlı şirkete devretti.

Bu bedel karşılığında Türk Telekom'la hükümet arasında satış değil, işletme hakkı devir sözleşmesi imzalandı. Buna göre, OTAŞ Türk Telekom'u 21 yıl süre ile işletecek ve bu sürenin sonunda Türk Telekom 2026 yılında yine Devlete geçecekti. 2005'te ihaleyi kazanan OTAŞ ilk etapta ihale bedelinin %20'sini peşin, kalanı ise beş eşit taksitte ödeyeceğini açıklamıştı. Bu noktada son derece ilginç bir husus ise, verdiği peşinat kadar zaten kurumun kasasında para vardı.

Türk Telekom 2004'te 2,2 milyar TL net kârı olan bir kurumdu. Devirden önce üst üste 4 yıl en fazla Kurumlar Vergisi ödeyen Türk Telekom, 2005 yılında da devredildiği Kasım 2005 ayına kadar geçen dönemde de kar etmeye devam etmişti. Arap sermayesi Türk Telekom'u devralmasına almıştı ancak parası olmadığı gerekçesi ile taksitleri ödemiyordu.

Bunun üzerine Ojer Telekomünikasyon bankalara başvurdu ve 2007 yılında 4,3 milyar dolarlık kredi alarak, borcunu 4 yıl erken kapatıp hisselerin sahibi oldu. Şirket, bu krediye karşılık Türk Telekom'daki hisselerini rehin gösterdi. Oysaki devir sözleşmesinde hisseleri

rehin, ipotek, teminat göstermek gibi bir hakka sahip değildiler. Kredi bulmalarında yardımcı olan AKP Hükümetinin desteği ile bu hususa göz yumuldu. Şirket çektiği krediyi ödemiordu. Türkiye'nin kuşunu Türkiye'nin taşı ile vuruyordu. Bu arada da kârına kâr katıyordu. Türk Telekom satın alındığı günden 2013 yılına kadar 11,4 milyar dolar kâr elde etti. Bu kârın 6,3 milyar doları ise % 55 hissenin sahibi Hariri'nin kasasına gitti.

Türk Telekom'un tüm varlıkları Devir Sözleşmesi'ne aykırı bir biçimde haraç mezat satıldı. Türk Telekom üzerinde kayıtlı, Türkiye'nin dört bir yanında, kırsal kesimde, il ve ilçe merkezlerinde arsalar, araziler, binalar, eğitim tesisleri sayısız taşınmaz mülk vardı. 2026'da şirketi kamuya devretmesi gereken Türk Telekom, kendisine ait olmayan ve geçici olarak devredilmiş olan mülkleri, hatta depolarındaki bakır kabloları bile sattı. Millettin birikimleriyle elde edilmiş olan her şey satılarak, kurumun içi boşaltıldı. Süreci kontrol sorumluluğunda olan kurum ve kişiler bu hukuksuzluğa ve hırsızlığa ses çıkartmadı, soruşturma açmadı. Telekom bu satışlardan kaç para kazandığı hiçbir zaman kamuoyuna açıklanmadı. Kullandığı krediyi ödemeyen Türk Telekom, topladığı paraları kâr payı olarak dağıtıp cebine koydu.

Hükümetin de destek ve teşvikiyle üç büyük banka (Akbank, İşbank ve Garanti Bankası) şirkete 4 milyar 700 milyon dolarlık kredi açtı. İlk yılları ödemesiz olan bu kredinin de geri ödeme zamanı geldiğinde OTAŞ bunu da ödemedi. Kaçınılmaz olarak Türk Telekom bankalara kaldı.

Diğer taraftan, Türk Telekom 2013 yılında itibaren zora girdikçe bunu vatandaşa yansıttı. Vatandaş internet ya da ses hattını taşımaya kalktığında işlemler aylarca sürdü. Türk Telekom'un eski hesapları karıştırıp, müşterilerine artık dekontların bulunmasının zor olduğu borçlar çıkardı. Operatörlere mevcut olmayan hatların faturaları gönderildi. Öte yandan, devredildiğinde 60 bin olan çalışan sayısı 20 bine düşürüldü. Altyapı tekeli olmasına ve 40 milyon aboneli bulunmasına rağmen, 2005 yılında 60 bin lira kâr elde eden kurum şimdi yıllık 1 milyar liranın üzerinde zarar ediyor!

Bu konuda TBMM 'nde verilen Soruşturma Önergeleri ve Meclis Araştırma Önergeleri her seferinde AKP'lilerin oylarıyla reddedildi. Satışların izninin hangi devlet kurumunun verdiği öğrenilemedi. Krediler yasalara aykırı olarak verildi. Ülkemiz Türk Telekom özelleştirmesinden milyarlarca dolar zarar etti. Kredileri sağlayan Türkiye'nin 3 büyük bankası ise geri ödenemeyen kredilere karşılık tecrübesi olmayan telekomünikasyon alanında dev bir şirketin %55 hissesini devralmakla yetinmek zorunda kaldı. Türk Telekom'u batıran, borçlarını ödeyemez hale getiren yönetici kadrolar ise, görevlerini sürdürüp yüksek maaşlarını almaya devam ediyorlar, hatta terfi ettiler.

Türk Telekom özelleştirmesi ya da yolsuzluğu kısa bir süre ve hepimizin gözü önünde gerçekleştirildi. Pek çok soru hep cevapsız kaldı. TBMM çatısı altında verilen soru önergeleri her seferinde reddedildi. Kamuoyu işin iç yüzünü bir türlü öğrenemedi. Asrın yolsuzluğu olarak ta isimlendirilecek olan bu süreci biz unutmadık ve unutturmayacağız. Demokrat Parti olarak, bu konuyu TBMM çatısı altında, köyde kentte, her ortamda dile getirmeye, hesap sormaya devam edeceğiz.